

Yhtymävaltuuston jäsenten valinta

73/00.01.01/2020

KYHALL § 109

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen perussopimus muuttui 1.8.2020 alkaen. Perussopimuksen 5 §:n mukaan kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymävaltuusto.

Perussopimuksen 6 §:n mukaan jäsenkunnat valitsevat jäsenet yhtymävaltuustoon kuntavaaleja edeltävän edellisen vuoden lopun (31.12) asukasluvun mukaan siten, että kullakin jäsenkunnalla on yksi edustaja jokaista alkaa tuhatta (1000) asukasta kohti.

Kuntavaalit olivat 9.4.2017, joten yhtymävaltuuston jäsenten lukumäärä määräytyy 31.12.2016 asukasluvun mukaan:

Haapajärvi	7332 asukasta	8 jäsentä
Pyhäjärvi	5446 asukasta	6 jäsentä
Reisjärvi	2854 asukasta	3 jäsentä
Kärsämäki	2655 asukasta	3 jäsentä

Kullekin yhtymävaltuuston jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Yhtymävaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi. Toimikausi jatkuu siihen saakka, kunnes uusi yhtymävaltuusto on valittu.

Kuntayhtymän toimielimistä säädetään kuntalain 58 §:ssä. Kuntalaissa ei säädetä mikä kunnan toimielin valitsee yhtymävaltuuston jäsenet. Myöskään kuntayhtymän perussopimuksessa ei ole asiasta mainintaa. Kun valinnat tekee valtuusto, valtuusto voi myös erottaa epäluottamuksen perusteella yhtymävaltuustoon valitsemansa jäsenet. Jos valinta on kunnanhallituksella, erottamismahdollisuutta ei ole.

Luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan (kuntalain 70.1 §). Suostumus on annettava ennen kuin henkilö valitaan luottamustoimeen. Kuntalaissa ei säädetä suostumuksen muodosta. Suositeltavaa on ottaa kaikki suostumukset kirjallisina, jolloin annettava suostumus voidaan tarvittaessa näyttää toteen.

Vaalikelpoisuudesta kuntayhtymän toimielimiin säädetään kuntalain 76 §:ssä seuraavasti: *Vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin on henkilö, joka 71 §:n mukaan on vaalikelpoinen kuntayhtymän jäsenkunnan luottamustoimeen. Vaalikelpoinen ei kuitenkaan ole 72 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö eikä saman kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö.*

Vaalikelpoisuuden rajoitus koskee ensinnäkin valtion virkamiestä, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä. Toiseksi rajoitus koskee kuntayhtymän omaa henkilöstöä kokonaisuudessaan. Rajoitus ei siis koske yksinomaan johtavia viranhaltijoita, vaan kaikkia kuntayhtymän palveluksessa olevia. Virkavapaus tai työloma ei katkaise palvelussuhdetta. Siten vaalikelpoisuutta ei voi saada jäämällä virkavapaalle tai työlomalle kuntayhtymän palveluksesta.

Kunnan henkilöstön vaalikelpoisuutta oman kuntansa luottamustoimiin on rajoitettu. Sen sijaan jäsenkuntien johtavatkin viranhaltijat voivat tulla valituksi kuntayhtymän toimielimiin. Yhteistoiminnan luonne saattaakin joskus edellyttää enemmän viranhaltija-asiantuntemusta kuin poliittista harkintaa.

Kuntayhtymän perussopimuksessa ei ole määrätty, että yhtymävaltuustossa on vain jäsenkunnan valtuutettuja.

Kuntalain 58.3 §:n mukaan muiden kuin kyseisen pykälän 1 momentissa tarkoitettujen toimielinten kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Yhtymäkokouksen ja yhtymävaltuuston kokoonpanossa ei tarvitse ottaa huomioon jäsenkuntien poliittisia voimasuhteita.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä tulee olla sekä naisia sekä miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Kiintiösäännöstä sovelletaan myös kuntayhtymän ylimpiin toimielimiin, joihin jokainen jäsenkunta valitsee omat edustajansa. Jotta voidaan varmistaa toimielinten kokoonpanojen lainmukaisuus, jäsenkuntien täytyy etukäteen neuvotella luottamushenkilöpaikoista.

(Valmistelija: Kuntayhtymän johtaja Tuomas Aikkila, puh. 044 4456 196)

Ehdotus:

Kuntayhtymän johtaja: Kuntayhtymähallitus pyytää jäsenkuntiaan valitsemaan jäsenet ja kullekin jäsenelle henkilökohtainen varajäsen Peruspalvelu-kuntayhtymä Selänteen yhtymävaltuustoon jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi. Toimikausi jatkuu siihen saakka, kunnes uusi yhtymävaltuusto on valittu.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.